

Пархоменко К.В

студентка,

Маріупольський державний університет

СПЕЦИФІКА ПЕРЕКЛАДУ ПОЕТИЧНИХ ТВОРІВ

Переклад являє собою складний творчий аналітико-інтеграційний процес, пов'язаний з відтворенням думки оригіналу, в реалізації якого задіяні всі діяльні ресурси перекладача. Серед відомих науці видів перекладу, найбільш багатогранним та маловивченим залишається саме художній. Художній переклад – це своєрідне віддзеркалення культур, мов та народів, який являє собою ядро національного літературного процесу, та висвітлює його у всьому властивому йому багатстві. Тож, художній переклад – «відображає думки і почуття авторів прозових або віршованих першотворів за допомогою іншої мови» [3, с. 164].

Через багатожанровість літератури, як світового міжкультурного феномену, та різноманітність художніх стилів виділяються і різні ланки художнього перекладу: поетичний переклад, сатиричний, переклад балад та пісень, прозовий переклад та інші, наявність яких підштовхує перекладача відбирати та використовувати оригінальні та властиві кожному окремому літературному жанру методи та засоби перекладу.

Поетичний переклад наділений власною специфікою через неповторність поетичного літературного жанру, тож відкритим залишається питання об'єктивного перекладу поетичних текстів, в особливості передачі стилістичних властивостей першотвору.

Актуальним також лишається питання, яке потрібно враховувати, здійснюючи художній поетичний переклад – передача особливостей кожного літературного напрямку, як, наприклад: реалізму, експресіонізму, натуралізму, символізму та ін. [1, с. 255-257].

Поетичні твори мають різні структурні форми: строфа та рима. Тож, розрізняють римування: послідовне, вибіркове та перехресне. Так само класифікуються й вірші, виділяють: сонет, ямбічний вірш, класичний (або олександрійський), верлібр та ін. [4, с. 166]. Тож, перекладач повинен оволодіти первинними знаннями у галузі літературознавства, освоюючи поетику та метрику для якомога точної передачі контексту першотвору.

Багатством та неповторністю форм вирізняється поетична культура італійської нації, яка лишається маловивченою на широтах українського

культурного простру. Численна кількість поетичних та прозових творів італійською мовою донині залишається не осягненою українським читачем через відсутність коректного перекладу на українську, тож представляють для науковців особливий інтерес.

Поетична та прозова творчість італійського поета та прозаїка Еудженіо Монтале характеризується вільністю стилю та форм, що безперечно приваблює перекладачів, які намагалися охопити та передати його манеру. Поетичні твори Е. Монтале перекладені українською мовою наступними перекладачами: Ю. Педаном, Г. Кочурою, О. Тарнавським.

Розглянемо уривок з твору «Щастя» Е. Монтале [2, с. 319-320] та проаналізуємо його переклад на українську мову Ю. Педана. Як вже зазначалося, манера письма Монтале неоднозначна, та коливається від традиційного вірша до вільного або ж до верлібру.

*Felicità raggiunta, si cammina
per te sul fil di lama.
Agli occhi sei barlume che
vacilla,
al piede, teso ghiaccio che
s'incrina;
e dunque non ti tocchi chi più
t'ama.*

*Жадане щастя, щоб тебе здобути,
по лезу бритви йдуть...
Перед очима звабно мерехтиш
і під ногами стелишся зрадливо
крижиною, що раптом
затріщить.
Той, хто тебе кохає над усе,
не зважиться торкнутись твого
стану.*

Як бачимо, при перекладі не збережено схему римування автора (перехресне), проте влучно переданий зміст, та манера письма, на що вказує використання високої літературної лексики та метафор, зміст яких був збережений при перекладі: *Agli occhi sei barlume che vacilla, al piede, teso ghiaccio che s'incrina* (Перед очима звабно мерехтиш і під ногами стелишся зрадливо крижиною, що раптом затріщить).

Наочне використання іншого літературного прийому – алітерації вбачаємо у перекладі вірша «Вітер з місця» [2, с. 317], виконаним Ю. Педаном.

*Il grande ponte non portava a te.
T'avrei raggiunta anche navigando
nelle chiaviche, a un tuo comando.
Ma
già le forze, col sole sui cristalli
delle verande, andavano
stremandosi.*

*У дім твій світлий не було
мостів.
Та я дістався б, мов одне лиш
слово,
пройшов би хащі, море переплив.
Усе минулось. Швидко тануть
сили
і день прожитий гасне у шибках.*

Можемо спостерігати прийом алітерації у Е. Монтале у рядку: *Il grande ponte non portava a te*, чому відповідає український переклад: *У дім твій світлий не було мостів*. Не зважаючи на вільну форму вірша – верлібр, перекладач максимально зміг передати задум автора.

Тож, головною особливістю, яка відокремлює мову віршів від прозової полягає у дотриманні рими, яка б легко сприймалася читачем. Поезія своєю природою не піддається буквальному перекладу. Тому, перекладач виступає своєрідним заручником римування, віршового розміру, літературних форм та прийомів, за допомогою яких потрібний автору задум повинен бути досягнутий читачем у якості поетичного твору [5, с. 87- 90].

Список використаних джерел:

1. Алексеева И.С. Профессиональный тренинг переводчика – СПб.: Союз, 2003. – 287 с.
2. Антологія зарубіжної поезії другої половини XIX – XX сторіччя (укладач Д.С. Наливайко). – К., 2002.
3. Дюришин Д. Посредническая функция художественного перевода / Д. Дюришин // Перевод – средство взаимного сближения народов. – М. : Прогресс, 1987. – С. 166-172.
4. Коптілов В.В. Теорія і практика перекладу. – Київ: Вища школа, Вид-во при Київському університеті, 2001. – 166 с.
5. Якимчук Л.Д. Динаміка зв'язності у сучасному англomовному поетичному тексті. // Іноземна філологія. – Вип. 98 – Львів: Світ, 1990. – С. 85-90.

Пасенчук Н.В.

аспірант,

Херсонський державний університет

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ПЕРЕКЛАДУ ДРАМИ

Переклад драматичних жанрів до сьогодні залишається одним із найменш вивчених аспектів перекладознавства. Серед дослідників існують різні точки зору щодо розуміння перекладу для театру, а також щодо місця драматичного перекладу у сучасній теорії перекладу.